Hilâli görmek için (teleskop gibi) modern cihazlardan yararlanmakta bir sakınca yoktur

﴿ لا حرج من الاستعانة بالأجهزة الحديثة لرؤية الهلال ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ لا حرج من الاستعانة بالأجهزة الحديثة لرؤية الهلال ﴾

« باللغة التركية »

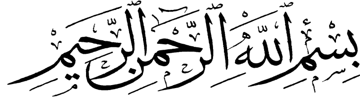
محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

Soru:

Hicrî ayın girişi ve bitişin sâbit olması konusunda rasathanelerin (gözlemevlerinin) hesaplamalarına (verilerine) itimat etmek câiz midir?

Müslümanın, hilâli görmek için (teleskop gibi) modern âletleri kullanması câiz midir?

Yoksa hilâli görme olayının çıplak gözle olması mı gerekir?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah Teâlâ'ya mahsustur.

Ayın başlangıcının sâbit (belli) olması için şer'î olan yol; insanların hilâli birlikte görmeleridir. Bunu yapanın da dînine güvenilen ve kuvvetli bir göze sahip kimse olması gerekir. İnsanlar hilâli görürlerse, bu görmenin gereği olarak amel etmeleri gerekir. Eğer hilâl, Ramazan hilâli ise, oruca başlanması, Şevval hilâli ise, bayram edilmesi gerekir.

Görme olayı olmadan Rasathanelerin (gözlemevlerinin) verilerine itimat etmek, câiz değildir. Eğer rasathaneler yoluyla da olsa hilâli görme imkânı olursa, bu takdirde bu görme şekli muteberdir. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü bu konuda geneldir:

((إِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَصُومُوا، وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَأَفْطِرُوا.)) [رواه النسائي]

"(Ramazan ayının) **hilâlini gördüğünüz zaman oruç tutun.** (Şevvâl ayının) **hilâlini gördüğünüz zaman da bayram edin.**"[1]

Teleskop adı verilen ve hilâli görmeyi yakınlaştıran âleti kullanmanın hükmüne gelince, bunda bir sakınca yoktur. Fakat bunu kullanmak farz veya vâcip değildir. Çünkü sünnette açıkça anlaışlan; başka bir şeye değil de alışılan çıplak gözle hilâlin görülmesine itimat edilmesidir. Fakat kendisine güvenilen bir kimse teleskopu kullanır da hilâli görürse, onun görmesine göre amel edilmesi gerekir.

Nitekim eskiden insanlar, Şaban ayının otuzuncu gecesi ile Ramazan ayının otuzuncu gecesi minârelere çıkarlar ve bu teleskop vâsıtasıyla hilâli görürlerdi.

[1] Nesâî

Her hâlükârda hilâlin görülmesi ne zaman sâbit (belli) olursa, hilâlin bu görülmesinin gereğiyle amel etmek gerekir.Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü bu konuda geneldir:

((إِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَصُومُوا، وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَأَفْطِرُوا.)) [رواه النسائي]

"(Ramazan ayının) **hilâlini gördüğünüz zaman oruç tutun.** (Şevvâl ayının) **hilâlini gördüğünüz zaman da bayram edin.**"[1]

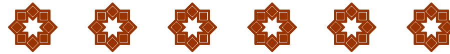
İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi'nin bu konudaki fetvâsinde şöyle belirtilmiştir:

"Hilâli görmek için gözetleme âletlerinden yararlanmak, câizdir. Fakat Mübârek Ramazan ayının başlangıcı veya Ramazan bayramı için astroloji veya astronomi ilimlerine itimat etmek, câiz değildir."[2]

Böylelikle, âlimlerimizin: 'hilâli görmek için modern âletleri kullanmak haramdır ve hilâli çıplak gözle görmek gerekir' diye söylediklerini iddiâ eden kimsenin yalancı ve iftirâcı olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Allah Teâlâ'dan, bize hakkı hak olarak gösterip ona uymayı, bâtılı da bâtıl olarak gösterip ondan uzak durmayı nasip etmesini, bâtılı bize karmaşık gösterip bizi saptırmamasını ve bizi, muttakîlere önder kılmasını dileriz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Nesâî. Muhammed b. Salih el-Useymîn'in sözü burada bitmektedir. "Fetâvâ Ulemâi'l-Beledi'l-Harâm; s: 192-193.

[2] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; c: 9, s: 99.